



9900445

1999-03-26

Enligt sändlista

Miljöenheten
Anna-Clara Brunsson
E-post: anna-clara.brunsson@sjv.se
Direkttel: 036-15 51 58
Direktfax: 036-71 05 17

Inbjudan till programråd inom det nationella programmet för växtgenetiska resurser

Jordbruksverket har i rapporten Förslag till nationellt program för växtgenetiska resurser, som överlämnades till regeringen i december 1998, föreslagit att ett programråd ska inrättas inom det nationella programmet. Programrådet kommer att ledas av Jordbruksverket.

I avvaktan på regeringens ställningstagande till förslagen i rapporten avser Jordbruksverket att påbörja de delar av arbetet som ligger i linje med verkets uppgifter enligt instruktion, sektorsansvar m.m. och således inte kräver något ytterligare ställningstagande från regeringen.

Programrådet kommer att vara rådgivande till Centrum för biologisk mångfald, som har en samordnarfunktion i programmet. Rådet ska bland annat dra upp riktlinjer för verksamheten inom det nationella programmet.

Jordbruksverket inbjuder härmed till ett första möte med programrådet.

Tid: Onsdagen den 28 april kl. 10.00-15.00

Plats: Konferensrummet, Nordiska Genbanken, Alnarp

För vår planering önskar vi besked om vilka som kommer att delta senast den 16 april. Anmälan sker till Anna-Clara Brunsson.

Välkomna!



Jan Gustavsson

Bifogas: program

1999-05-25

Miljöenheten
Agneta Börjesson
E-post: agneta.borjesson@sjv.se
Direkttel: 036 - 155164
Direktfax: 036 - 710517



Programrådsmötet 990428

Jan Gustavsson, Jordbruksverket, inledde. Det nationella programmet är ännu inte antagit av regeringen men inget talar för att det inte ska bli godkänt åtminstone i stort. Att CBM får en samordnarfunktion och att ett programråd bildas är högst sannolikt. Efter beslut kan permanenta ledarmöter till programrådet utses. Nästa möte blir någon gång i höst.

Urban Emanuelsson redogjorde för CBM:s uppgifter. Hittills har CBM mest varit inriktad på den vilda mångfalden men CBM:s verksamhet ska omfatta all biologisk mångfald. Urban menade att det ibland har visat sig vara svårt att få gehör för både vild och domesticerad mångfald i olika sammanhang, men detta ska förhoppningsvis förändras. CBM ska arbeta för att den domesticerade mångfalden får en mer framträdande roll i forskningsammanhang än den har idag. Som samordare ska CBM bland annat hjälpa aktörerna att söka mer resurser. Jens Weibull och Eva Jansson kommer båda att arbeta halvtid med programmet.

Roland von Bothmer redogjorde för SLU:s roll. De ska samarbeta och hjälpa företagen och NGB utan att styra deras verksamhet. Det finns också en mängd olika projekt på gång inom SLU som berör den domesticerade mångfalden. Det finns ett flertal bevarande och nyttjandeprojekt på gång.

För att kunna dra nytta av bevarat material bevaras så kallade core collections som innebär en optimal samling av en arts diversitet. Dessa samlingar är mer lätthanterliga för forskare att använda men kan aldrig ersätta ett genbanksmaterial.

Viktor Trajkovski SLU redogjorde för Balsgårds utveckling och vilka projekt som är på gång. Bland annat finns flera insamlingsprojekt och projekt som rör nya växter med industriell potential. Projekten är ofta externfinansierade. Det är viktigt att projektidéer och projektresultaten kommer ut och forskare måste bli mycket bättre på detta. Balsgård har flera stora genbankssamlingar av frukt och bär. Balsgård samarbetar mycket med andra nordiska länder och de baltiska staterna.

Lars-Åke Gustavsson, Frediksdals friluftsmuseum, talade om museernas roll. Det har i deras verksamhet blivit mer och mer viktigt att visa upp det levande kulturarvet. Flera museer har också stora artsamlingar. Några museer bör fungera som samordnare av programmet aktiviteter på kulturmiljöområdet i de olika regionerna och stå för kunskapspridningen till allmänheten.

Eva Thörn, NGB. De växtgenetiska resurserna ska bidra till ett hållbart brukande av jorden och en god livsmedelsförsörjning. Användare är odlare konsumenter, växtförädlare/forskare, förvaltare, utbildare och kunskapspridare. I genbanken finns ca 30 000 accessioner. För att göra detta material brukbart är core collections en väg. En annan väg är core selektions som anpassas efter brukarens behov. Materialet ska finnas tillgängligt i databaser. Detta kräver bättre kunskap om materialet.

Vilket material som är mest viktigt att prioritera när det gäller prebreeding diskuterades. Eva T höll inte riktigt med det som står på i programmet att de växtslag som har den längsta traditionen av intensiv förädling och därmed troligtvis en insnövad genetiska bredd, bearbetas först. Viktor menade att för att kunna prioritera måste vi veta vad Sverige vill i frågan.

Göran Svanfeldt, FOR, talade om vikten av ett svenskt material i våra trädgårdar. Informationen om detta är dålig. Elitplantstationer har en viktig funktion i detta. Det är viktigt att ta vara på det vegetativa material som faktiskt finns. Nyttjanderättsfrågan i detta sammanhang måste klaras ut. Vi har också ett ansvar för att det material som finns i Vavilov och andra samlingar utomlands där det finns svenskt material. Dessa institutioner måste stödjas. När det gäller den vilda biologiska mångfalden satsar staten 1,2 miljarder under 3 år, varför satsas det då så lite på den domesticerade?

Jens Weibull, CBM, demonstrerade hur han tänkt sig en uppläggnings av det nationella programmet på nätet. Man ska här bland annat kunna studera vad programmet innebär, projekt inom programmet, olika databaser och länkar, olika publikationer och presentation av de som arbetar inom programmet. Ingen hade något att invända över upplägget.

Eva Jansson, CBM, tog upp frågan om framtida inventeringer. En av programrådets uppgifter måste vara att lägga upp en strategi och göra prioriteringar på materialet. En arbetsgrupp för inventering bör inrättas där olika organisationer kan ingå. Viktigast är att det består av folk som har erfarenhet av inventeringar och är bra på att samarbeta. Olika arbetsformer kan prövas för att nå fram till den bästa arbetsformen. Utbildning av inventerarna behövs troligtvis.

Viktigast just nu för CBM är information, inventering lokalt samt forskning och fördjupning.

Agneta Börjeson, Jordbruksverket, informerade om möjligheten att söka pengar från Jordbruksverket för utbildning, information och demonstrationsprojekt. Målgruppen är brukare och syftet ska vara att öka kunskapen hos målgruppen och uppmuntra åtgärder för att förbättra den biologiska mångfalden, där även växtgenetiska resurser ingår. Ett sådant projekt är på gång. En broschyr med arbetsnamnet "Odlingens arv" som behandlar nyttoväxter ska skrivas av en referensgrupp knuten till Stockholms Läns Museum.

Eva Jansson informerade om ett projekt hon arbetar med om trädgårdsväxter.